

Cena numeru
150.000 mk.

Cena prenumeraty
w Łodzi:

Miesięcznie 4.200.000.

Odnoszenie do domów 200.000

Z przes. poczt.

Miesięcznie 6000.000

Łoza Łodzią egz. 20.000 drożej

Konto P.K.O. 60594.

Należność pocztowa
opłacona ryczałtem.

ROZWÓJ

DZIENNIK NIEZALEZNY OD ZADNEJ PARTJI,

Poniedziałek, dnia 10 marca 1924 r.

TELEGRAMY.

WŁOSI WOBEC SPADKU FRANKA FRANCUSKIEGO.

RZYM, 9 3. (PAT) Gwałtowny spadek franka wywołał najwyższe zainteresowanie we włoskich kołach finansowych. Sfery kompetentne sądzą, że sytuacja finansowa Francji nie usprawiedliwia bynajmniej tego zjawiska i że bez wątpliwości przeciwko dewizie francuskiej zwrócona jest gwałtowna ofensywa, kierowana z Amsterdamu przez syndykat międzynarodowy.

Włoskie koła bankowe i przemysłowe są zdania, że długotrwale tego zjawiska przyniesie korzyści przemysłowi francuskiemu i może spowodować ruine włoskiego przemysłu konkurencyjnego.

„Messagero”, którego dział finansowy uważany jest za bardzo poważny, wzywa do większego zainteresowania się sprawami giełdowymi.

THEUNIS CZY HYMANS?

BRUKSELA 9 3. (PAT) Sytuacja w przesileniu gabietowym pozostaje bez zmian. Kombinacje Theunisa napotykała na sprzeciw ze strony katolików, którzy uważają, że stronnictwa liberalne będą zbyt faworyzowane. Jeśli otrzymają teki spraw zagranicznych i sprawiedliwości. Stronnictwo flamandzkie uważa Hymansa za zbyt przyjaznego dla Francji.

„ZŁOTA KSIĘGA” FRANCUSKA.

PARYŻ, 8 3. (AW) Księga żółta wydana wczoraj w Paryżu obejmuje 270 stron i zamieszcza 46 dokumentów z różnych czasów począwszy od konferencji pokojowej do roku 1923. Odnoszą się one do spraw gwarancji militarnej Francji przeciwko ewentualnemu atakowi ze strony Niemiec. Pierwszy głos zabiera marszałek Foch w memorjale ujętym w zwięzłe. Księga ta zawiera między innymi korespondencje między prezydentem francuskiej Republiki, a prezydentem Clemenceau i Briandem.

PODNIESIENIE PODATKÓW I OPLAT STEMPOWYCH WE FRANCJI.

PARYŻ, 9 3. (PAT) Komisja finansowa senatu po dyskusji nad projektami finansowymi rządu uchwaliła 20 procentowe podniesienie podatków i podniesienie opłat stemplowych oraz wypowiedziała się przeciwko tworzeniu nowych urzędów.

PRZYCHYLNÝ GŁOS O NOMINACJI DR. CHŁAPOWSKIEGO.

PARYŻ 9 3. (PAT) „Petit Parisien” wyraża zadowolenie ze spodziewanej nominacji dr. Chłapowskiego na stanowisko posła polskiego w Paryżu.

Dziennik podkreśla, iż kompetencje dr. Chłapowskiego w sprawach gospodarczych mogą być w Paryżu bardzo pożyteczne.

OŻYWIENIE W PORCIE GDANSKIM.

GDANSK, 8 3. (AW) Ożywienie w porcie gdańskim wzrosło wskutek polepszenia się warunków w obrotach wobec ustąpienia Łódź

Gwałty niemieckie na G. Śląsku nie ustają.

Związek powstańców śląskich protestuje.

KATOWICE, 8 3. (AW) Wobec trwających w dalszym ciągu aresztowań Polaków przez Niemców w polskiej części Górnego Śląska odbywa się szereg wieców protestacyjnych. Dziś odbył się wielki wiec w Mysłowicach.

zwołały przez Związek Powstańców Śląskich. Na wiec przybyło wiele osób nawet z dalszych miejscowości. Uchwalono rezolucję protestacyjną przeciwko gwałtom niemieckim.

Rumunja nie odda Besarabji.

Prawdopodobne fiasko rokowań sowiecko-rumuńskich.

BUKARESZT, 8 3. (AW) Z powodu rozpoczynających się 24 bm. rokowań sowiecko-rumuńskich w Wiedniu w tutejszych kołach politycznych panuje sceptycyzm, aby rokowania te doprowadziły do pomyślnych wyni-

ków. Główną trudność przedstawia zapewne sprawa Besarabji przeciwko przyłączeniu której do Rosji protestuje kategorycznie Rumunja.

Jak wygląda niemiecka lojalność?

Piękne przemówienia Stresemanna nie uspiły czujności Francji.

WIEN 9 3. (PAT) „Neues Wiener Journal” donosi z Londynu że ambasador francuski w Londynie otrzymał polecenie zwrócenia uwagi rządu angielskiego na niemiecką organizację „Selbstschutz” i na zbrojenia niemieckie, szczególnie na wschodzie.

Tenże dziennik donosi dalej, że ambasador francuski miał zwrócić uwagę rządu angielskiego, że w takim stanie rzeczy Anglja musiałaby zobowiązać się do wystąpienia przeciwko ewentualnym atakom ze strony Niemiec.

Zatarg włosko-grecki w Lidze Narodów.

Sprawa Klajpedy i kolonistów niemieckich będzie ostatecznie załatwiona.

PARYŻ 9 3. (PAT) Przewodniczący rozpoczynającej się jutro sesji rady Ligi Narodów, Guani, oświadczył w wywiadzie prasowym, że poza sprawą Klajpedy oraz sprawami polsko-niemieckimi, do poważniejszych kwestji, jakie stanowić będą przedmiot obrad, należy sprawa opinii prawników co do zatargu włosko-greckiego, interesująca bardzo małe

państwa. Guani dodał, że prace prawników wywarły jak najlepsze wrażenie.

GENEWA 9 3. (PAT) Członkowie rady Ligi Narodów przybyli już do Genewy. W dniu jutrzejszym rada postara się doprowadzić do ostatecznego załatwienia sprawy Klajpedy oraz sprawy kolonistów niemieckich.

W przededniu utworzenia rządu republikańskiego w Grecji.

ATENY, 9 3. (PAT) Papanastasio tworzy nowy rząd republikański, podzemnie

zwłocznie nastąpi proklamowanie republiki.

Frekwencja jednak w porcie była nieznaczna. W ciągu tygodnia ubiegłego przybyło do portu 14 okrętów w tygodniu poprzednim 13, z tych dwa amerykańskie, 3 duńskie, 1 polski i 7 niemieckich. Ładunki składały się w głównej części ze śledzi i fosfatu.

przybył prezes POK p. Linde oraz liczni przedstawiciele władz cywilnych i wojskowych

WRECZENIE LISTÓW UWIERZYTELNIJĄCYCH PRZEZ POSŁA POLSK. KALENINOWI.

MOSKWA 9 3. (PAT) W sobotę, dnia 8 bm. odbyło się uroczyste wreczenie listów uwierzytelniających przez posła polskiego, p. Ludwika Darowskiego, przewodniczącemu centralnego komitetu wykonawczego SSSR, K. Kaleninowi.

POSWIECENIE GMACHU P K O W KRAKOWIE.

KRAKÓW, 8 3. (AW) Dziś o godzinie 12—ej w południe odbyło się uroczyste poświęcenie gmachu P K O. Na uroczystość te

Przewrót w Turcji.

Nacjonalizm turecki, któremu przewodzi Mustafa Kemal basza—wódz Turcji odrodzonej—odważył się na krok polityczny, który prawdopodobnie odbije się echem gwałtownych wstrząsów w samej Turcji i w całym świecie muzułmańskim.

Mustafa Kemal przeformował niedawno uchwałę, na mocy której w Turcji została ustanowiona republikańska forma rządów — zaś dnia 2 bm. zdołał tak wpłynąć na obrady parlamentu, że ten zdecydował się znieść kalifat, a Kalifa Abdul-Medżida wraz z rodziną skazać na wygnanie z granic Turcji.

W ten sposób decyzja parlamentu tureckiego stawia Turcję w perspektywie ciekawej ewolucji politycznej i różnie obliczanych jej następstw.

Po zrzuceniu Kalifa, dynastia Osmanów zostaje pozbawiona władzy świeckiej, która przechodzi w ręce Mustafy Kemala, prezydenta republiki tureckiej.

Z tą zmianą ustroju i formy rządów, czyli z przewrotem politycznym w Turcji, wiąże się mocno fakt oddzielenia religii od państwa—władzy religijnej od świeckiej.

Szczególnie to drugie daje dużo do myślenia i pozwalało spodziewać się poważnych w związku z tym wydarzeń.

Od dawien dawna władza świecka i religijna w Turcji były skupione w osobie sultana. Prawodawstwo, oświata, wychowanie, sprawiedliwość, stosunki społeczne mahometańskie miały i mają sankcje w islamie.

Stąd od dawien dawna władza świecka w Turcji złączona była w osobie Kalifa z władzą religijną.

W ten sposób Kalif był niejako uosobieniem władzy religijnej dla całego świata muzułmańskiego — w ten sposób Turcja miała zapewnione mniejsze, lub większe wpływy na przeszło 200 milionów mahometan.

Zniesienie kalifatu jest rozdzieleniem władzy świeckiej i duchownej, a to znowu wytrąca z rąk Turcji owe poważne wpływy, będące w jej rekach zarówno doskonałym al. tur. tem politycznym.

Następstwem tego zjawiska może być zagarnięcie wpływów religijnych przez rasę arabską, co zbiegłoby się z celami polityki międzynarodowej Anglii i pomogło do wyzwolenia politycznego rasy arabskiej.

Zniesienie czynnika potęgi tureckiej, jakim był kalifat, pozwala spodziewać się dionizycznych wydarzeń w świecie muzułmańskim i na arenie polityki światowej, w której poszłyby w górę szanse politycznej Anglii, która już dawno próbowała poróżnić świat arabski z Turkami i poddawała mu myśl odebrania Turcji kalifatu.

W kierunku tych pragnień angielskich potoczyły się ostatnie wydarzenia w Turcji. Mustafa Kemal zamierzał zwołać kongres wszechmuzułmański, któryby wybrał zwierzchnika islamu w ten rzekomo praktyczny sposób wzmocnił i zacieśnił węzły pomiędzy światem muzułmańskim, a Turcją.

Jednakże — jak ostatnie telegramy doniosły — król Hussein z Jeruzolimy ogłosił się już kalifem i uzyskał zwolenników w Syrii i Arabii. Jest też prawdopodobne, że i reszta świata mahometańskiego podda się pod jego duchowną władzę.

Minister rolnictwa do rolników polskich.

Minister rolnictwa i dóbr państwowych wydał następującą odezwę do rolników:

„Stojmy przed rozstrzygającą wysiłkiem nad budową skarbu Rzeczypospolitej. Niebawem rozpocznie swe czynności Bank Polski. Z końcem marca zostaje zamknięta subskrypcja na akcje tegoż banku.

W społeczeństwie utrwała się opinja, iż rolnictwo polskie w zapisach na akcje nie jest należycie reprezentowane. Pod adresem rolnictwa szerzą się zarzuty i oskarżenia. Odpierając zarzuty, rolnictwo wskazuje ciężary podatkowe, które w chwili obecnej ponosi, oraz utrudnienia walutowe istniejące przy zapisach na akcje banku.

Wobec tych faktów uważam za swój obowiązek stwierdzić, iż dotychczasowy udział rolnictwa w zapisach na akcje Banku Polskiego jest niewątpliwie istotnym stałym posiadaniem na rolnictwa w stosunku do innych galezi gospodarstwa narodowego. Stwierdzić również muszę, że okres subskrypcji zbiegł się z okresem uszczuplenia największych ciężarów publicznych, ciężających na rolnictwie. Na pierwsze miesiące roku bieżącego przypadają terminy płatności podatków,

w których rolnictwo największy udział ponosi. Utrzymywanie na niskim stosunkowo poziomie cen zboża i innych artykułów rolniczych ze względu na potrzeby ogółu ludności, nie sprzyja sile płatniczej rolnika. Konieczność uszczuplenia i ponoszenia tych ciężarów uszczupla poważnie zdolność płatniczą rolników, zwłaszcza wobec małego udziału rolnictwa w korzystaniu z kredytu państwowego.

Zdając sobie dokładnie sprawę z tego stanu rzeczy, zmuszony jestem zwrócić uwagę rolników polskich na groźną wręcz sytuację, jakiej rolnictwo znaleźć się musi, o ile nie wstąpi do Banku Polskiego z liczbą akcji, odpowiadającą choć w przybliżeniu jego sile gospodarczej. Kierunek polityki kredytowej Banku Polskiego, jako spółki akcyjnej, zależeć będzie przede wszystkim od składu akcjonariuszów. Działalność Banku Polskiego w znacznym stopniu decydować będzie o organizacji kredytów, oraz obrotu pieniężnego w państwie. Nieobecność w Banku Polskim pozbawi rolników możliwości uzyskania należnego im stanowiska. Rolnictwo w interesie własnym dopuścić nie może do tego, aby główne źródło i narzędzie polityki kredytowej znalazło się poza jego wpływami.

Dotychczasowe ograniczenia przy nabyciu walut na zakup akcji Banku Polskiego są usunięte i banki sprzedawać mogą waluty na ten cel bez ograniczeń.

Zwracam się zatem do wszystkich zrzeszeń rolniczych, oraz do wszystkich rolników polskich z wezwaniem i ostrzeżeniem, iż czas jeszcze, choć w ostatniej chwili obowiązku swój spełnić, zresztą w dobrze zrozumianym własnym interesie.

Najgłośniej i najgoręcej apeluje do rolników z tych okolic kraju, które zarówno podczas wojny, jak i jej skutkami najmniej zostały dotknięte. Ci nic mieć nie będą na swe usprawiedliwienie.

Sanacja skarbu została szczęśliwie zapoczątkowana. Bank Polski niebawem powstanie.

Nieobecni jak zawsze i wszędzie racji nie mają.

Minister rolnictwa i dóbr państwowych
Janicki.

LEGJA I—LEGJA II.

WARSZAWA, 8 3. (AW) Mecz Klubowy pomiędzy Legją Pierwszą a Legją Drugą zakończył się wynikiem 12—3 na korzyść Legji Pierwszej.

Kaleidoskop światowy.

Z chłopca do posyłek — król mody.

Krucjata przeciw grzechowi.

Nazwisko Poireta właściciela i kierownika jednego z największych magazynów mody jest tak atrakcyjne dla płci niewieściej, że niezawodnie czytelniczka nasze zainteresują się osobliwą karierą życiową jednego z imperatorów mody.

Poiret rozpoczął swoją karierę jako chłopiec do posyłek w sklepie z parasolami, pomimo, że posiadał dyplom z ukochanego gimnazjum. Ojciec młodego Poireta, kupiec starej daty, uważał, że w handlu zaczynać trzeba od podstaw i dlatego wymagał, aby syn jego zanim stanie się kupcem, mył najprzód szyby wystawowe i okurzał lady. Poiret odnosząc klientom zamówione parasole nie tracił czasu, gdy szedł przez ulicę, ale obserwowwał rafinowane toalety Paryżanek i w myśli przeprowadzał różne poprawki i zmiany, a czasem nawet rotował swoje pomysły kłku kreskami ołówka w notatniku. Pewnego dnia udał się z temi rysunkami na Rue de la Paix do Wortha i Douceta, którzy te szkice obejrzyli z wielkim zainteresowaniem i oświadczyli gotowość zapłacenia za każdy po 10 franków od sztuki.

To wskazało Poiretowi właściwą drogę. Przy protekcji ojca otrzymał miejsce w magazynie Douceta, gdzie wkrótce obeznanie z techniką zawodu i po kilku miesiącach został już szefem pracowni krawieckiej, z pensją miesięczną w wysokości 500 franków. Te garze przyznano mu pod warunkiem, że będzie odzwiercał najbardziej eleganckie restauracje i to w towarzystwie wytwornie ubranej kobiety. W ten sposób zrobił Poiret karierę. Po nie-

dlugim czasie Worth, który wówczas był dostawcą cesarzowej Eugonii, zaofiarował mu świetne stanowisko.

Poiret na swojej nowej posadzie robił co mógł i dochodziło nawet do tego, że jego fantastyczne kreacje budziły większy rozgłos, niżby sobie czcigodny pan Worth życzył. Kiedy pewnego dnia jakaś stara roszkwa kieszona zemdlala na widok chińskiego płaszcza wieczorowego, pomysłu Poireta, Worth uznał za stosowne podziękować młodemu człowiekowi za jego prace i rozdzielić z nim stosunek.

Wtedy to Poiret usamodzielnął się. Wykupił sobie atelier na „Rue Auher“ i zaczął pracować według własnego smaku i upodobania.

— Czy toaleta musi odpowiadać indywidualności kobiety, która ją nosi? — zapytano pewnego razu Poireta, na co odpowiedział:

Przyznaję, że to jest ideałem naszej sztuki, ale idealny, jak wiadomo, w każdej dziedzinie są nieosiągalne. Aby toaleta harmonizowała kompletnie z indywidualnością, trzeba by znać dokładnie nie tylko stanowisko danej klientki, ale i jej zapatrywania życiowe, temperament, idealy itd. Pozostając w ciągłym kontakcie z maneknamy, mogę uwzględnić ich indywidualność, ale dalej mój talent nie sięga. Dlatego też uważam za zbyteczne osobiste nawoływanie stosunków z moją klientelą i postępuję jak dobry restaurator, który powinien siedzieć w kuchni i myśleć na to, aby potrawy, które obrotowi, były jak najbardziej przyprawione.

Pośród niezliczonych oryginalnych związków i stowarzyszeń istniejących w Stanach Zjednoczonych, specjalne honorowe miejsce należy się zrzeszeniu pod nazwą: „Związku dla zwalczania grzechu“. Ten szeroko rozgłoszony związek, do którego należy szereg milioniarów w czasie wojny. Wybór prezydenta

ta w tym związku odbywający się zawsze w pierwszym dniu Nowego Roku jest dosyć osobliwy. — Godność przewodniczącego otrzymuje ten z członków stowarzyszenia, który wykaże, że w ciągu ubiegłego roku najwięcej zdziałał na polu zwalczania wszelkich objawów upadku moralności.

Pierwszy przewodniczący związku bogaty dziwak nazwiskiem Antoni Comstock, którego 4 razy z rzędu wybierano, mógł się pochwalic interesującymi czyniami. W pierwszym roku swego przewodniczenia zniszczył 4.500 nadzwyczajnych niemoralnych obrazów i rysunków. Następnie skierował swoją zajądlność na książki treści erotycznej. Kupował tysiącami książki uznane przez niego za niemoralne, a następnie te grzeszne publikacje paląc. Ogółem oddał na pastwę ognia 5.000 tomów.

Jego następca John Summer był nieco mniej gorliwym w zwalczaniu „niemoralności“ od swego poprzednika. Jego metody zwalczania różniły się wielce od wandalizmu Comstocka. Summer wolał prowadzić propagandę przy pomocy zgromadzeń i odczytów i zwalczał przeważnie wystawianie niemoralnych sztuk. Usiłował on wyjednać u nowojorskiej policji zakaz wystawiania parvskich rewii, których nagość artystek gra pierwszą rolę. Jego usiłowania zostały uwiecznione jednakowoż do syłu słabym rezultatem.

Summer wydał niedawno małą broszurkę, mającą na celu wykazanie przy pomocy statystycznych danych, ile milionów rocznie marnotrawi się w Stanach Zjednoczonych na życie bezpożyteczne albo nieobyczajne. Z broszurki tej dowiadujemy się, że w Stanach Zjednoczonych wydają rocznie 73.000.000 na mydła, a 80.000.000 wnosi suma marnotrawiona na rozmaite krajowe i zagraniczne kosmetyki.

